

13.11.2017

Kaupunkirakennelautakunta

82 §

1.11.2017

§ 181

Asianro 1147/10.03.01.00/2017

Vastaus valtuustoaloitteeseen "Kuopion kehittäminen pyöräilykaupunkina"**Päätöshistoria**

Kaupunkirakennelautakunta 1.11.2017 82 §

Kaupunkisuunnittelujohtaja Juha Romppanen
Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut**Aloitteen sisältö**

Kaupunginvaltuutettu Kaija Räsänen ja 9 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen Kuopion kehittämisestä pyöräilykaupunkina.

Aloitteen tekijöiden mukaan pyöräilijöiden kulkeminen torilla ja sen ympäristössä on ollut hankalaa toriremontin valmistumisen jälkeen. Aloitteessa todetaan, ettei pyöräilijöille ole merkittyjä kulkureittejä. Aloitteessa esitetään, että pyöräilyreittejä on selkeytettävä maalaamalla ja merkitsemällä ne liikenne-merkein. Reittien lisäksi aloitteessa tuodaan esille, että pyöräilyä tulisi edistää rakentamalla pyörille katoksia ympäri kaupunkia, korjaamalla rikkinäiset pyörätelineet sekä huolehtimalla, että pyörien huoltopaikat ovat kunnossa.

Aloitteen tekijöiden mukaan Kuopion kehittäminen pyöräilykaupunkina alkaa siitä, että ensin tarkistetaan ja kunnostetaan nykyiset pyöräparkit ja pyöräilyreitit. Tämän jälkeen tulee suunnitella uudistuksia ja pyöräilyverkon laajentamista. Aloitteessa on mainittu, että kehittämisessä voi ottaa oppia muista kaupungeista. Valtuutetut esittävät, että Kuopiota kehitetään aloitteessa esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Vastaus aloitteeseen perusteluineen**Pyöräilyn kehittäminen muissa kaupungeissa**

Suomen kaupungeista Oulussa on korkein (18,9 %) ja Joensuussa toiseksi korkein (17,9 %) pyöräilyn kulkutapaosuus, joka osoittaa kuinka suuri osuus kaikista matkoista tehdään pyörällä. Kuopiossa pyöräilyn kulkutapaosuus on vuoden 2013 tutkimuksen mukaan 10,1 %, valtakunnallisen keskiarvon ollessa 8,3 %. Liikenneviraston vuonna 2011 toteuttaman kyselyn mukaan Oulussa ja Joensuussa ollaan myös kaikista tyytyväisimpiä pyöräilyn olosuhteisiin. Toisaalta edellä mainitun tutkimuksen tuloksista selviää myös, että monissa kaupungeissa, joissa olosuhteet ovat kyselyyn osallistuneiden mielestä kohtuullisen hyvällä tasolla, on Kuopiota huomattavasti alhaisemmat pyöräilyn kulkutapaosuudet.

Joensuulla ja Oululla on pyöräilyn kehittämisessä pitkät perinteet, ja erityisesti Oulu on jopa maailman laajuisesti tunnettu pyöräilykaupunki. Molempien kaupunkien pyöräilyn kehittäminen, ja sitä kautta maan korkeimpien pyöräilyn kulkutapaosuuksien saavuttaminen on perustunut aikanaan laadittuihin strategioihin ja kehittämissuunnitelmiin, joita on tarpeen mukaan päivitetty vastaamaan kulloistakin aikakautta. Pyöräilyn kehittämissuunnitelmien lisäksi molemmissa kaupungeissa on osoitettu myös riittävät resurssit

13.11.2017

suunnitelmien toteuttamiseen niin suunnittelun kuin rakentamisenkin osalta. Pyöräilyn olosuhteiden kehittämisen lisäksi molemmissa kaupungeissa on tehty paljon myös liikkumisen ohjaustyötä mm. kampanjoimalla ja markkinomalla pyöräilyä.

Kuopion kokoluokkaa ja maasto-olosuhteita vastaavassa Jyväskylässä, jossa pyöräilyn kulkutapaosuus on 8,4 %, on puolestaan laadittu vuonna 2015 pyöräilyn edistämishjelma, jossa esitetään toimenpiteitä pyöräilyolosuhteiden lisäksi hyvin monella muullakin saralla. Osa toimenpiteistä liittyy poliittisen tahdon ja resurssien määrittämiseen, osa liikennejärjestelmään ja siihen liittyvään kaavoitukseen, mutta myös markkinointiin ja pyöräilymatkailun kehittämiseen. Jyväskylässä, kuten monessa muussakin kaupungissa, on palkattu pyöräily- tai viisaan liikkumisen koordinaattori, joka koordinoi pyöräilyn edistämistä poikkihallinnollisesti eri yhteistyökumppaneiden kesken.

Pyöräilyn kehittäminen Kuopiossa

Kuopion keskeisellä kaupunkialueella on kohtuullisen kattava pyöräilyverkosto, joka koostuu yhdistetyistä jalankulku- ja pyöräilyväylistä sekä keskustassa vähäliikenteisistä rännikaduista. Kaikki pyöräilyväylät on merkitty tieliikennelain mukaisesti liikennemerkein. Kuopioon on laadittu vuonna 2006 opinnäytetyönä kevyen liikenteen kehittämissuunnitelma. Kuopion seudulle puolestaan on laadittu vuonna 2010 seudun kuntien ja Ely-keskuksen yhteistyönä kevyen liikenteen strategia. Molempien suunnitelmien toimenpiteistä vain murto-osa on pystytty vähäisten resurssien puitteissa toteuttamaan. Kaupunginhallituksen 11/2015 hyväksymässä kaupunkirakenne 2030-luvulle suunnitelmassa on määritelty pyöräilyn pää- ja alueverkko keskeisen kaupunkialueen osalta, mutta tarkempaa suunnitelmaa ko. verkkojen kehittämisestä ei ole laadittu, jossa esimerkiksi pyöräilyn eri verkkotasolle olisi esitetty sisältövaatimukset.

Hyvinä esimerkkeinä viimeaikaisista suunnittelu- ja toteutushankkeista ovat Särkiniemen, Kumpusaarentien, Niiralankadun ja Tulliportinkadun ratkaisut sekä Kauppakadun pyöräkadun ja kaupunkipyöräjärjestelmän kehittämisajautukset. Nämä edellä mainitut toimenpiteet tukeutuvat kaupunkirakenne 2030-luvulle suunnitelmaan.

Keskustan alueella polkupyöräpysäköintiä kehitettiin erityisesti kävelykatujen toteuttamisen yhteydessä ja sen jälkeen saadun palautteen perusteella mm. rännikatujen saneerauksien yhteydessä. Keskustan osalta pyöräilyväylien ja pyöräpysäköinnin talvihoito oli erityistarkastelussa vuonna alkuvuodesta 2017 laaditussa kunnossapitoluokkien tarkistuksessa.

Uusia jalankulku- ja pyöräilyväyliä on suunniteltu ja rakennettu lähinnä uusien alueiden toteuttamisen yhteydessä. Lisäksi olosuhteita on kehitetty kaatusaneerauksien yhteydessä sekä saadun palautteen perusteella. Pyöräilyn olosuhteiden parantamista on siis suunniteltu ja toteutettu lähinnä yksittäisinä hankkeina.

Jotta pyöräilyn kulkutapaosuus saataisiin kasvuun, on sen eteen tehtävä paljon erilaisia ja eri hallintokunnissa tehtäviä toimenpiteitä. Pitkäjänteisen ja monella eri sektorilla tehtävän kehittämistyön pohjaksi ensivuoden suunniteluohjelmiin on tulossa pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelma/yleissuunnitelma, jossa linjataan ja määritellään tärkeimmät kehittämisaskeleet ja -toimenpiteet sekä niiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit.

13.11.2017

Suunnitteluresursseissa on myös mietittävänä koko liikennejärjestelmän sekä jalankulun ja pyöräilyn vahvempi haltuunotto.

Vaikutusten arviointi -

Esitys Esitän, että lautakunta hyväksyy aloitteeseen laaditun lausunnon ja esittää sen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi.

Liitteet 1147/2017 Valtuustoaloite, Kuopion kehittäminen pyöräilykaupunkina

Viiteaineisto

Valmistelija
Paula Liukkonen puh. +358 44 718 5304
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus Palvelualuejohtaja Jarmo Pirhonen
Lautakunta hyväksyy kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet 16 1147/2017 Valtuustoaloite

Päätösehdotus Vs. kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen
Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vs. kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

